

אומרת הגמרא: דין זה שאמר רבי יוחנן, שייך רק אם אמר "נכסי לטוביה", ובא אדם בשם "טוביה".

אבל אם אמר "נכסי לטוביה" ואתא אדם בשם "רב טוביה", הרי של"טוביה" דוקא הוא דאמר, אבל ל"רב טוביה", לא אמר.

ומכל מקום, אי אותו "רב טוביה" היה איניש דגיס ביה, כלומר אדם הרגיל אצל הנפטר, הא גיס ביה! ואמרינן שהתכוין אליו, אלא מכיון שליבו גס בו לא קראו "רב".

ואם אתו שני "טוביה" לתבוע את הנכסים — אם היה אחד מהם שכן, ואחד תלמיד חכם, הרי שתלמיד חכם קודם, כיון שאמדו חכמים את דעת הנותן — שיעדיף לתת את נכסיו לתלמיד חכם.

וכן אם היה אחד מהם קרוב, ואחד תלמיד חכם — תלמיד חכם קודם.

איבעיא להו, הסתפקה הגמרא: היה אחד מהם שכן, והשני קרוב. מאי? מי יזכה בנכסים?

ופשטינן: תא ושמע, נאמר במשלי — "טוב

ולא אמרן, אלא דלא רגיל דעייל ונפיק להתם. אבל רגיל דעייל ונפיק להתם, אימר איניש אחרינא אפקיד, ואיהו מיחזא חזא. כנ"ל.

וכן היה מעשה בההוא דאפקיד מטכסא [לבוש של משי] בי רב דימי, אחוה דרב ספרא.

שכיב רב דימי, ולא פקיד. לא כתב צואה.

אתא מקרה זה לקמיה דרבי אבא, אמר להו: חייבים אתם להחזיר.

והטעם: חדא, דידענא ביה כרב דימי דלא אמיר. ועוד — הא קא יחיב סימנא.

ולא אמרן, אלא דלא רגיל דעייל ונפיק להתם. אבל רגיל דעייל ונפיק להתם, אימר איניש אחרינא אפקיד, ואיהו מיחזא חזא.

מעשה בההוא דאמר להו לפני מותו — "נכסי לטוביה", ולא פירש איזה טוביה.

שכיב, [מת], ואתא אדם בשם טוביה, ותבע את נכסיו.

אמר רב יוחנן — הרי בא טוביה! והתקיימו דבריו⁽⁹⁶⁾.

שהוא המפקיד.

אם כן לכאורה אפילו אם אינו נותן סימן אסור עליהם להשתמש בפקדון, כיון שודאי שאינו של אביהם, והוי כאבידה, ומוטל עליהם לברר של מי המרגליות, ולשומרם עד שיחזירו לבעלים.

96. יש מהראשונים שכתבו — שאף על פי שיש עוד כמה "טוביה" באותה העיר, מכל מקום יש לנו ליתן את הנכסים לתובע, כל זמן שאין אחר

מערער.

ולפי דבריהם מדובר שתבע אותו טוביה בטענת ברי, ואמר — "יודע אני שנדר בחיי ליתן לי את נכסיו". אבל בטענת שמא נראה שאין לתת לו עד שיבררו הענין על ידי שודא דדייני, כמבואר לקמן בגוונא שבאו שני טוביה.

אך יש מהראשונים שכתבו — שאפילו אם אחר שתבע הראשון הגיע עוד טוביה לתבוע, לא יהיבין ליה אפילו בשודא, כיון שבודאי התכוין המת שיתנו את הנכסים לראשון שיתבעם, מדלא